

27
ROČNÍK 15

2. června 2006

V ČÍSLE:

Výstavu o S. Beckettovi otevřel velvyslanec Irska D. Hamill • Na přípravě expozic Arcidiecézního muzea se podíleli také odborníci UP • Představujeme: držitelé Cen města Olomouce za rok 2005

V prostorách Klášterního Hradiska se 25. 5. již podeváté uskutečnilo slavnostní předání Cen města Olomouce. Mezi sedmi oceněnými za rok 2005 je olomoucká univerzita zastoupena třemi významnými osobnostmi: v kategorii přírodní vědy prof. V. Bičík, CSc. (zcela vpravo), v kategorii společenské vědy prof. F. Mezihorák, CSc. (druhý zleva), a prof. M. Trapl, CSc. (první zleva).

(Další informace na str. 6.)

-red- ►

Setkání patologů: několikrát výročí

■ Ve dnech 4.–6. 5. 2006 se při příležitosti 110 let od založení „Nových zemských ústavů“ s pracovištěm patologie, 100 let od založení samostatného oddělení patologie, 60 let od znovuoživení Univerzity Palackého a Lékařské fakulty v Olomouci a 60 let od založení univerzitního Ústavu patologie LF UP konaly v prostorách Regionálního centra Olomouc a Teoretických ústavů LF UP 33. Sjezd Společnosti českých patologů, 2. Symposium molekulární patologie a 14. Sjezd České společnosti histologických laborantů. Všechny zmíněné akce se uskutečnily pod záštitou

hejtmana Olomouckého kraje, primátora města Olomouce, rektora UP, ředitele FNO a ředitele VNO a pod patronací Společnosti českých patologů ČLS JEP, Sekce molekulární patologie Společnosti českých patologů ČLS JEP a Evropské společnosti patologů a České společnosti histologických laborantů. Organizace byla svěřena Ústavu patologie LF UP a FNO (Ústav patologie), Laboratoři molekulární patologie a Laboratoři experimentální medicíny LF UP. Předsedou organizačního výboru kongresu byl děkan LF UP a vedoucí Laboratoře molekulární patologie prof. Z. Kolář, CSc., tajemníky a koordinátory pak doc. J. Ehrmann, Ph.D., a D. Kvapilová, vedoucí laborantka Ústavu patologie.

Během oficiálního slavnostního zahájení předal rektor UP prof. L. Dvořák zlatou medaili za zásluhy prof. R. Kodouškoví, DrSc., a to při příležitosti jeho životního jubilea (na snímku).

Setkání se zúčastnilo přes 300 účastníků se 70 příspěvky. Abstrakta příspěvků spolu s přednáškami pozvaných zahraničních i domácích odborníků byly díky pochopení redakce Biomedical Papers uveřejněny v *Supplementu Vol 150 1/2006*.

Odborný program sjezdu včetně „sklíčkového“ semináře byl rozdělen do 19 bloků, které probíhaly

Dokončení na str. 5

Na Univerzitě Palackého se rozběhne 21 projektů rozvoje lidských zdrojů

■ Univerzita Palackého získala finanční podporu pro většinu projektů podaných v rámci *Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů* – v oblasti zaměřené na podporu terciárního vzdělávání, výzkumu a vývoje (2. výzva v Opatření 3.2). Olomoucká univerzita dokázala pro své projekty získat téměř čtvrtinu z celkem 400 milionů korun, které v této fázi rozdělovalo Ministerstvo školství mládeže a tělovýchovy. Žádný z žadatelů nebyl úspěšnější.

Univerzita Palackého podala celkem 24 projektů, což bylo zdaleka nejvíce, ještě důležitější však je, že jedenadvacet z nich bylo úspěšných, a tedy může počítat s finanční podporou. Takové procentuální úspěšnosti se žádný z žadatelů, většinou českých vysokých škol, nedokázal přiblížit – celkem bylo podáno 179 žádostí, vyhověno bylo nakonec pouze 95 z nich. Druhým neúspěšnějším subjektem byla s devíti schválenými projekty Západočeská univerzita v Plzni.

Tento úspěch se samozřejmě projevil také na celkové výši finanční podpory. Z téměř čtyřstamilionového balíku, který MŠMT rozdělovalo, dokázali pracov-

níci UP pro potřeby svých projektů získat téměř 96 milionů Kč, tedy skoro 24 procent z celkové částky.

I v tomto ohledu tedy byla UP bezkonkurenční. O zbývajícím dílu peněz se totiž podělí dalších 39 institucí.

Byl jsem velice potěšen tím, jak aktivně naši pracovníci-řešitelé přistoupili k podávání projektů a ještě více jejich skoro neuvěřitelnou úspěšností. Za to jim patří velký dík, stejně jako paní prorektorce prof. J. Ulrichové, která měla celý proces na starosti, nechal se slyšet rektor UP prof. L. Dvořák.

Schválení či neschválení podané žádosti výběrovou komisí však závisí nejen na její obsahové části, ale především na dodržení formálních náležitostí. *Zde nelze přehlédnout roli Projektového servisu UP, součástí našeho Vědecko-technického parku, v čele s Mgr. G. Pokornou a Mgr. P. Hamplovou, který odvedl kus opravdu dobré práce, ocenil rektor UP kvalitní práci univerzitního pracoviště specializovaného právě na podávání projektů.*

(Více informací přineseme v příštím čísle.)

Mgr. R. Palašáček

Vatikánská Kongregace nepotvrdila kandidátku na děkanku CMTF UP

■ Kongregace pro katolickou výchovu v Římě neschválila kandidátku na funkci děkanky CMTF RNDr. G. I. Vlkovou, Th.D., a to s poukazem na krátkou praxi a nedostatečné odborné a publikační činnosti. *Rozhodnutí Kongregace jsem přijal s velmi smíšenými pocity s ohledem na to, že dr. I. Vlkovou jednoznačně zvolil za kandidátku na děkanku Akademický senát CMTF UP, a jak jsem měl možnost ji poznat, jsem přesvědčen, že mohla být velmi dobrou děkankou, sdělil bezprostředně po seznámení se s rozhodnutím rektor UP prof. L. Dvořák a dodal: Rozhodnutí nicméně musím akceptovat, protože podle § 6, odst. 13 Statutu CMTF UP je souhlas Kongregace pro katolickou výchovu v Římě podmínkou ke jmenování zvolené kandidátky děkankou CMTF UP.*

Bezprostředně poté, kdy jsem se dozvěděl, že žádosti o nihil obstat („nic není na překážku“) nebylo Kongregaci vyhověno, setkal jsem se s Mons. J. Graubnerem, Velkým kancléřem CMTF UP, abych ho o nastalé situaci informoval, sdělil k prvním

krokům předseda AS CMTF UP Mgr. P. Černoška. Jak dále uvedl, první myšlenky směřovaly k nutnosti vyhlásit nové volby, další možnost spočívala v podání rozkladu proti rozhodnutí. I tato cesta by našla podporu jak u rektora UP, tak u Akademického senátu UP, který v průběhu svého zasedání 24. 5. přijal usnesení, v němž případně vůli vedoucí k rozkladu proti vatikánskému rozhodnutí vyjádřil podporu.

Mimořádné jednání AS CMTF UP 31. 5. však přineslo další variantu možného řešení. V průběhu zasedání o něm referoval Mons. J. Graubner: *V hovorů s dr. G. I. Vlkovou jsme dospěli k zjištění, že Kongregaci nebyl předložen úplný seznam odborných publikací, informoval Velký kancléř senátory CMTF UP. Jak dále uvedl, chybějící materiály již byly do Vatikánu odeslány. Nyní vyčkáme, až Kongregace zaujme stanovisko na základě všech podkladů, dodal.*

CMTF UP povede do vyřešení nastalé situace její současný děkan. *S doc. P. Chalupou jsem se dohodl, Dokončení na str. 8*

Výstavu o S. Beckettovi otevřel velvyslanec Irska D. Hamill

■ Ke stému výročí narození irského dramatika a prozaika, nositele Nobelovy ceny za literaturu S. Becketta uspořádalo Velvyslanectví Irska ve spolupráci s Univerzitou Palackého výstavu o životě a díle tohoto významného představitele moderního divadla a literatury. Vernisáže, která se uskutečnila 25. 5. v prostorách Britského centra KUP, se zúčastnil velvyslanec Irska J. E. D. Hamill (na snímku vpravo), jenž se poté setkal také s rektorem UP prof. L. Dvořákem.

Putovní výstava „Samuel Beckett: život a dílo“, kterou iniciovala irská vláda, se na své cestě evropskými městy zastaví v Olomouci do 3. 6. 2006.

-red-, foto -tj-

Začínáme s běžnou festivalovou agendou, říká ředitel festivalu AFO 2007

■ Mgr. P. Bilík se oficiálně stal ředitelem mezinárodního filmového festivalu Academia film Olomouc 2007. Stalo se tak 22. 5., když z rukou rektora UP prof. L. Dvořáka převzal jmenovací dekret.

Členové týmu, jenž se bude podílet na AFO 2007, se v nejbližších dnech začínou zabývat postupnou realizací dramaturgického plánu, který již dostal přesnější obrysy. Čeká nás především selekce desítek systémových i dílčích programových nápadů, které bychom rádi postupně uskutečnili, komentoval pro Žurnál UP nejbližší přípravné kroky nově jmenovaný ředitel přehlídky a dodal, že hlavním úkolem bude především rozvinout produkční strategii. *Musíme najít ideální personální řešení pro jednotlivá zadání, rozdělit úkoly, detailizovat rozpočet a harmonogram přípravy festivalu, připravit fundraising a proměnu image, zkrátka začínáme s běžnou festivalovou agendou, dodal k počátečním přípravám AFO 2007.* Na otázku týkající se možné a často doporučované kooperace s organizátory stávajícího ročníku, jehož přípravy k tradičnímu podzimnímu konání právě vrcholí, Mgr. P. Bilík sdělil: *Vzhledem k dočasnému překrytí funkčního období obou týmů, které je nutné pro udržení stability festivalu, bychom měli dolažit základní otázky komunikace uvnitř univerzity i směrem vně akademického prostředí. Organizace festivalu se za dobu jeho existence transformovala již několikrát a vždy se podařilo zachovat renomé značky i programovou kontinuitu, spolupráce obou týmů proto jistě i tentokrát proběhne bez komplikací. Chceme festival obohatit o vlastní invenci a know-how. Očekáváme pouze srozumění s rozhodnutím o budoucí organizaci AFO, vzájemný otevřený přístup a ochotu ke sdílení informací.*

M. Hronová

Veřejné obhajoby diplomových prací

■ V prostorách Uměleckého centra UP byla do 31. 5. k vidění výstava diplomových prací studentů Katedry výtvarné výchovy PdF UP, jejichž veřejné obhajoby proběhly 22. 5.

-red-, foto -tj-

Kompetence SPC pro děti a žáky s tělesným postižením

■ Dne 10. 5. 2006 se na půdě PdF UP pod záštitou Katedry speciální pedagogiky konal v pořadí šestý a současně i závěrečný seminář z cyklu přednášek, diskusních setkání a seminářů s názvem *Aspekty komprehenzivní rehabilitace u dětí s dětskou mozkovou obrnou v praxi*. Obsahově byl zaměřen na uplatnění kompetencí školského poradenského zařízení – speciálně pedagogického centra pro děti a žáky s tělesným postižením v péči o dítě s diagnózou dětská mozková obrna. Diskusní seminář byl lektorován vedoucí Speciálně pedagogického centra pro děti a mládež s tělesným postižením v Brně-Kociánce Mgr. E. Čadovou. Ta se ve svém příspěvku nejprve stručně zmínila o historii vzniku speciálně pedagogických center (dále pouze SPC) v České republice, vymezila jejich hlavní úkoly a kompetence, které konkretizovala na příkladu péče o dítě s dětskou mozkovou obrnou (dále pouze s DMO). Následně provedla deskripci personálního obsazení SPC pro děti a mládež s tělesným postižením a poukázala na nutnost poskytnutí tzv. včasné intervence dětem s DMO a jejich rodinám. Ta je založena na spolupráci mezi pracovníky SPC, odbornými lékaři a rodiči, dále školními speciálními pedagogy, učiteli běžných mateřských a základních škol, psychology a sociálními pracovníky. Mgr. Čadová dále zdůraznila také potřebu spolupráce SPC pro děti a mládež s tělesným postižením s pracovníky dalších SPC, jako je např. SPC pro

děti a mládež s vadami zraku nebo sluchu. Tato potřeba se viditelně manifestuje právě u dětí s DMO, a to v důsledku časté kombinace různých druhů zdravotního postižení, jež jsou s diagnózou DMO mnohdy spojeny a současně i v kontextu standardního personálního (speciálně pedagogického) obsazení SPC pro děti a mládež s tělesným postižením (soma-toped, logoped, psychoped).

Lektorka poukázala i na nutnost vysoké erudovanosti všech pracovníků SPC, ať se jedná o speciálního pedagoga, psychologa, či logopeda (popř. jiného terapeuta) a na nezbytnost jejich dalšího profesního růstu, zajištěného jak formou sebezvdělávání, tak i postgraduálního studia.

Účastníky semináře poté obeznámila s významem správně provedené vstupní diagnostiky i následné radiagnostiky klienta s DMO. Tu lze dle Mgr. Čadové považovat za předpoklad optimalizace edukačních podmínek dítěte s DMO při respektování jeho individuality s ohledem na narušení jeho motorických, často i komunikačních, mentálních a popř. i zrakových či sluchových funkcí.

Dále přednášející popsala specifika práce pracovníka SPC v ambulanci Centra i v terénu, způsoby a formy metodického vedení učitele integrovaného žáka s DMO v běžné škole. Zastavila se u způsobu vedení dokumentace a pravidel pro vypracovávání individuálních vzdělávacích plánů klientů SPC a způsobu jejich kontroly.

U dětí s DMO je dle lektorky vhodné v dlouhodobém časovém horizontu rozvíjet zejména kvalitu hrubé a jemné motoriky (úchopu a grafomotoriky). U dětí s DMO s výrazně narušenou expresivní složkou řeči pak také iniciovat ještě před nástupem do školy rozvoj čtenářských dovedností a popř. zahájit i výuku práce na počítači.

Mgr. E. Čadová v průběhu semináře několikrát upozornila na význam SPC pro děti a mládež s tělesným postižením v procesu socializace a integrace, resp. inkluze dítěte s DMO do intaktní společnosti.

Závěrem lze konstatovat, že seminář, který měl tematicky zaujmout zejména budoucí speciální pedagogy a také potenciální učitele základních a středních škol, kteří budou v praxi participovat na integraci žáků s tělesným postižením do běžného vzdělávacího proudu, se bohužel nesetkal s předmětem jejich odborného zájmu. O to příznivěji lze reagovat na skutečnost, že byl pozitivně přijat studentkami oboru logopedie, budoucími klinickými logopedkami, které by měly po absolvování studia na PdF UP pracovat v ambulancích klinické logopedie spadajících do resortu Ministerstva zdravotnictví ČR, a to zejména v tom smyslu, že dokladují fakt, že začínáme vychovávat odborníky, kteří si uvědomují význam a nutnost mezioborové spolupráce v péči o jedince se specifickými potřebami.

Za Katedru speciální pedagogiky PdF UP P. Bendová

Z jednání Akademického senátu UP

Akademický senát UP se na svém zasedání 24. 5. věnoval následujícím tématům:

* **Výroční zpráva o hospodaření UP za rok 2005.** Zmiňovaný materiál komentoval jeho navrhovatel i senátoři UP již podruhé. V průběhu minulého jednání (26. 4.) senátoři poukázali na jeho nekompletnost – ke shora uvedeným zprávám požadovali *Přehled výsledků hospodaření UP v roce 2005*, tzv. malý rozbor. Po jeho prostudování doporučila ekonomická komise senátorům, aby ještě před samým schválením *Výroční zprávy o hospodaření UP za rok 2005*, přijali nejprve návrhy, jež by měly směřovat ke zkvalitnění „malého rozboru“. V nich AS UP po vedení Univerzity Palackého požaduje, aby v tabulce „Čerpání centrálních prostředků investičního a neinvestičního charakteru na opravy a stavební práce“ byly uvedeny prostředky, jež fakulty vynakládají na dofinancování centrálně řízených investičních akcí. V dalším návrhu – pro zprůhlednění informací o výsledku hospodaření IC UP – žádá, aby pro příští rok byl přehled výsledku hospodaření za IC UP rozčleněn podle jednotlivých organizačních jednotek IC UP. Prostřednictvím ekonomické komise AS UP dále žádá, aby

v příštím roce byly v přehledu hospodaření UP uváděny vedle skutečných údajů i údaje podle schváleného rozpočtu UP, a to proto, aby bylo zřejmé, jak byl rozpočet naplněn, nebo jak se skutečnost odchyluje od plánu. V komentáři by potom měly být zdůvodněny také příčiny. V dalších požadavcích zazněl apel na nutné průběžné informování AS UP o plnění rozpočtu UP nebo o změnách oproti schválenému rozpočtu UP. Neméně důležitý je také požadavek, aby případná dodatečná částka, kterou UP obdrží jako příspěvek z MŠMT ČR na konci roku, byla přesunuta do fondu provozních prostředků centrálních prostředků. Na prvním zasedání v následujícím roce bude AS UP potom tím, kdo schválí způsob jejího rozdělení. V závěru těchto požadavků formulovaných do jednotlivých usnesení byla zmíněna žádost o změnu struktury členění zaměstnanců při vykazování průměrných měsíčních výdělků, a to následovně: pedagogičtí pracovníci, vědeckí pracovníci, samostatní technicko-hospodářští pracovníci a ostatní pracovníci. AS UP všechny návrhy EK AS UP směřující ke

Dokončení na str. 3

Na přípravě expozic Arcidiecézního muzea Olomouc se podíleli také odborníci olomoucké univerzity

Na dómském návrší se 1. 6. 2006 rozezněly slavnostní fanfáry, aby zahájily slavnostní otevření Arcidiecézního muzea Olomouc. Poprvé tak veřejnosti nabídlo výběr nejlepších exponátů výtvarného umění, které po stovky let vznikaly na území celé Moravy.

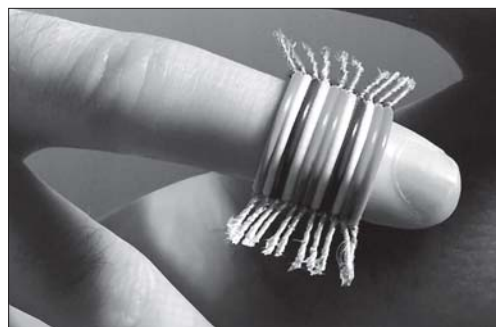
Dlouhodobá expozice, na jejímž sestavování se podíleli odborníci z Univerzity Palackého – prof. L. Daniel, PhDr. J. Bláha, prof. M. Togner a prof. I. Hlobil z Katedry dějin umění FF UP, představuje výběr z tvorby malířů, sochařů, iluminátorů a uměleckých řemeslníků z celé Evropy, neznámých středověkých mistrů tzv. Šternberské madony či Olivetské hory nebo autora barokní monstrance Zlaté slunce Moravy. *Naše katedra spolupracuje s Muzeem umění velmi úzce, nehledě na to, že na přípravě Arcidiecézního muzea se podílí řada našich nedávných absolventů. Již při prvních úvahách o náplni budoucí*

Muzejní noc bude znít Torso

Jednoaktová opera „Torso“ autorů dr. T. Hanzlíka a doc. V. Zouhara, pedagogů Katedry hudební výchovy PdF UP, v podání souboru Ensemble Damian, bude součástí programu Muzejní noci v Arcidiecézním muzeu Olomouc (AMO), které se tak nabídkou nevšedního hudebního zážitku a netradiční prohlídky představí olomoucké veřejnosti krátce po svém slavnostním otevření. Představení, které bylo mj. součástí závěrečného ceremoniálu letošního ročníku Mezinárodního televizního festivalu Zlatá Praha, je připraveno na 9. 6. ve 20 hodin; druhá část Muzejní noci v AMO bude patřit večerní prohlídce s názvem „Noc dávných příběhů“ od 20.30 hod.

-red-

Šperk sedmkrát jinak

K akcím realizovaným při příležitosti oslav 60. výročí obnovy UP se v těchto dnech připojila výstava prací absolventů Katedry výtvarné výchovy PdF UP a jejich učitele doc. P. Herynka, který zde v roce 1994 založil předmět a ateliér Kov a šperk a vedl ho do roku 2003.

Výstava, jejíž vernisáž proběhla 17. 5. v Galerii N v Jablonci nad Nisou, potrvá do 9. 6. a v listopadu 2006 se přesune do pražského Studia LR.

-red-

◀ R. Cichý: Prsten ze série „Drutky“, 2003, drát, bužírka, průměr 30 mm

Z jednání...

zkvalitnění „malého rozboru“ přijal. V této návaznosti vzal na vědomí rektorem UP předložený *Přehled výsledků hospodaření UP v roce 2005* (malý rozbor) a patnácti hlasy schválil i *Výroční zprávu o hospodaření UP za rok 2005*.

*** Návrh výše poplatků a úhrad za úkony činěné studentům a absolventům.** Příslušný materiál předložila a před Akademickým senátem UP komentovala JUDr. L. Lochmanová, Ph.D., prorektorka pro záležitosti organizace a financování UP. Po kladném vyjádření ekonomické komise AS UP příslušný dokument senátoři UP schválili.

*** Legislativní část.** Akademický senát UP se zabýval návrhem změny Statutu PŘF UP, návrhem změny Jednacího řádu VR CMTF a návrhem změny Volebního a jednacího řádu AS CMTF UP. Po kladném stanovisku legislativní komise AS UP se senátoři vyjádřili ke všem dokumentům – některým ve smyslu přijatých pozměňovacích návrhů – pozitivně.

*** Reakce na usnesení AS UP č. 18 ze dne 5. 4. 2006.** Rektor UP prof. L. Dvořák písemně reagoval na usnesení AS UP, v němž senátoři žádali prošetření situace týkající se předkládání některých podkladů

vých materiálů podstatných pro jednání AS UP a vyvození osobní odpovědnosti. Rektor v příspěvu potvrdil, že autoři materiálů, důležitých pro jednání AS UP, mají povinnost předávat tyto podklady včas kanceláři UP, jenž zajišťuje jejich distribuci kancelář AS UP. Ti, kteří se posledního pochybení dopustili a zmiňované materiály AS UP nepředložili včas a na správné místo, byli na tuto skutečnost důrazně upozorněni. Rektor UP ve svém příspěvu závěrem zdůrazňuje, že podobná nedorozumění se vedení UP bude snažit eliminovat a připomněl, že snahou nového vedení UP je vytvořit atmosféru důvěry.

*** AS UP reagoval na negativní vyjádření Kongregace pro katolickou výchovu v Římě.** S odůvodněním krátké praxe a nedostatčně odborné a publikační činnosti nepřijala Kongregace pro katolickou výchovu v Římě návrh AS CMTF UP, aby se děkankou Cyrilometodějské teologické fakulty UP stala RNDr. G. I. Vlková, Th.D. Akademický senát UP přijal v této souvislosti usnesení, v němž případnému odvolání AS CMTF proti tomuto rozhodnutí vyjadřuje podporu.

-map-

Hosté na Katedře výtvarné výchovy

Katedra výtvarné výchovy PdF UP v květnu přivítala další významné hosty oboru, M. Fulkovou (na snímku vpravo) a M. Novotnou, které jsou výtvarné pedagogické veřejnosti známé především jako autorky učebnic výtvarné výchovy pro druhý stupeň ZŠ a odpovídající ročníky víceletých gymnázií.

Tyto učebnice, členěné do čtyř tematických oblastí, autorky představily početnému publiku, které tvořili především pedagogové z praxe a studenti. Učebnice, které se již brzy po svém vydání setkal s příznivým ohlaselem, dávají učitelům výtvarné výchovy prostor k opravdu autorskému využití. S jejich pomocí lze tvořit vlastní projekty nebo výtvarné řady, učebnice jsou totiž sofistikovaně komponovány na principu rozpracování kapitol nebo jednotlivých textových a obrazových částí.

Vizuálně atraktivní a nápadité učebnice mohou učitelé v praxi s úspěchem využít především v nové situaci, kterou postupně přináší zavádění Rámcového vzdělávacího programu (RVP) pro základní a gymnaziální vzdělávání – učebnice totiž respektují sémiotické pojetí, ke kterému směřuje (post)moderní pojetí výtvarné výchovy u nás i ve světě. Obě zkušené autorky učebnice sestavovaly s důvěrou v profesionalitu učitele, kterému RVP dává velký prostor k autonomii a pedagogické tvořivosti. Presentaci učebnic doplnily obě autorky mnoha ukázkami jejich využití v praxi.

M. Novotná, zkušená výtvarná pedagožka působící na pražské sídlištní škole, prezentovala svoji pedagogickou činnost např. na námětových okruzích *Masky* (změna identity), *Kočky*, *Džungle*, *Klobouky*, *Modely šatů*, *Ulity* atd. Působivá fotodokumentace výtvarných aktivit se zasvěčeným komentářem zaujala a inspirovala všechny přítomné pedagogy.

M. Fulková, která působí na Katedře výtvarné výchovy Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, se ve svém vystoupení věnovala obecně také další výtvarné pedagogické problematice, aktuální v akademickém prostředí i v praxi: hovořila např. o gender tematice ve výtvarné výchově a školství, které se odborně věnuje již několik let (monitorovala například prezentování rolí muže a ženy v českých učebnicích). Dále promluvila o vizuální gramotnosti, nutné k životu v současném světě obrazové komunikace, a vyzdvihla roli výtvarné výchovy jako vzdělávacího oboru, který jako jediný systematicky vizuální gramotnost u dětí a mládeže pěstuje.

Setkání s M. Fulkovou a M. Novotnou bylo dalším krokem Katedry výtvarné výchovy PdF UP směrem k výtvarným pedagogům v praxi, kteří přirozeně hledají inspirující příklad dobré praxe a v náročné situaci probíhající školské reformy cítí naléhavou potřebu doplnit aktuální teoretické poznatky z našeho praxe se rozvíjejícího oboru.

-pš-, foto archiv katedry

Projektový servis UP při příležitosti blížící se 3. výzvy k předkládání projektů v opatření 3.2 OPRLZ pořádá **8. 6. 2006** **Informační seminář pro žadatele o finanční podporu z Operačního programu Rozvoj lidských zdrojů.**

Místo konání: zasedací místnost VTP UP (areál PŘF, Šlechtitelů 11), 14–15.30 hod.

Z kapacitních důvodů je nutno potvrdit účast e-mailem (gabriela.pokorna@upol.cz) či telefonicky (585 631 403).

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Rektor Univerzity Palackého
vyhlašuje

soutěž o „Cenu rektora UP za nejlepší vědeckou nebo uměleckou práci studentů bakalářských a magisterských studijních programů“ v roce 2006

a) vydanou tiskem,

b) předloženou jako rukopis či umělecké dílo.

Cena rektora UP se uděluje za práce v oboru biomedicínských věd; matematiky; přírodních věd; pedagogických a psychologických věd; jazykovědy a literární vědy; věd o umění; muzikologie; ostatních společenských věd; za realizaci uměleckého díla.

Autor oceněné práce obdrží finanční odměnu ve výši 3 500 Kč formou mimořádného stipendia z centrálních prostředků UP. Cena nemusí být udělena v každém z vyhlášených oborů.

Přihlásit je možno seminární (ročníkové), diplomové a jiné studentské práce (do soutěže nebudou přijaty práce, které již byly přihlášeny v minulých letech), popřípadě jejich ucelené části. Přihlášeny mohou být i práce, které se neúčastnily soutěže na fakultách.

Práce předkládají jejich autoři ve třech vyhotoveních ve standardní úpravě (pevně spojené listy) současně s vyjádřením konzultanta a přihláškou, která je k vyvednutí na úseku prorektorky pro záležitosti vědy a výzkumu. Konzultant také navrhne dva oponenty. Realizace uměleckého díla se může doložit fotografickým, případně jiným záznamem. Práce se odevzdávají na úseku prorektorky pro záležitosti vědy a výzkumu.

Práce ucházející se o Cenu rektora UP se předkládají do **30. září 2006**. Prorektorka vyžádá dva oponentské posudky, jimiž doplní materiály pro jednání komise.

Komise jmenovaná rektorem UP předložené práce posoudí a vybrané práce navrhne rektorovi UP k ocenění.

Rektor Univerzity Palackého
vyhlašuje

„Cenu rektora pro nejlepší sportovce z řad studentů UP“ pro rok 2006

Cena rektora se uděluje jednotlivcům za nejlepší sportovní výsledky, kterých dosáhli v akademickém roce 2005/2006. Návrhy na ocenění mohou podávat všichni členové akademické obce UP v Olomouci.

Ocenění obdrží finanční odměnu ve výši 3 500 Kč formou mimořádného stipendia z centrálních prostředků UP.

Návrhy se předkládají do **30. září 2006** na úsek prorektorky UP pro záležitosti vědy a výzkumu, kde je k dispozici i návrhový list.

Komise jmenovaná rektorem UP předložené návrhy posoudí a navrhne studenty k ocenění.

Společnost Caneton, s. r. o., jako realizátor projektu „Česká hlava“ na podporu vědy, techniky, vývoje a poznání a Nadační fond Česká hlava vyhlásily pátý ročník soutěže

Česká hlava 2006.

V rámci soutěže se uděluje v osmi kategoriích tyto ceny: Národní cena vlády Česká hlava; Invence, cena Škody Auto, a. s.; Patria, cena Unipetrolu, a. s.; Industrie, cena Ministerstva průmyslu a obchodu ČR; Doctorandus, cena Siemens za inovativní přístup; Gaudeamus; Naděje, cena Poštovní spojitelný; Media.

Vítěz letošního Národní ceny vlády získá v tomto roce milion korun.

O udělení cen rozhoduje odborná porota složená z předsedy, místopředsedy a devíti dalších členů.

Lhůta k podání přihlášek je pro kategorii „Národní cena vlády Česká hlava“ do **30. 6. 2006**, pro ostatní kategorie do **15. 9. 2006**.

Přihlášky s příslušnou dokumentací musí být doručeny na adresu realizátorů projektu: Caneton, s. r. o. – Česká hlava, Vinohradská 100, 130 00 Praha 3.

Více informací viz <http://www.ceskahlava.cz/>.

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

O špičkových badatelských pracovištích hovořila bývalá rektorka UP prof. J. Mačáková i současný rektor prof. L. Dvořák, pro kterého bude jejich podpora a rozvoj prioritou. „Prvky excelence“ ve výsledcích fakult byly také jedním z hlavních témat zasedání Kolegia rektora UP 19. 4., které uložilo děkanům fakult, aby vytipovali okruhy, v jejichž rámci jsou – či by mohla být – fakultní pracoviště úspěšná.

Podle jakých znaků ale rozeznáme špičkové pracoviště a jaká jsou „kritéria špičkovosti“ ve vědách humanitních, společenských, přírodních a lékařských? Která pracoviště UP tato kritéria v jednotlivých oborech vědy splňují?

Odpovědi na tyto otázky jsme se pokusili získat od představitelů vědních oborů na UP – předsedů jednotlivých kolegií oborů na UP:

1. Podle jakých znaků rozeznáme špičkové pracoviště a odlišíme jej od ostatních?
2. Jaká jsou „kritéria špičkovosti“ v oboru, jehož jste představitelem?
3. Na která pracoviště UP se tato kritéria ve Vašem oboru vědy vztahují?
4. Mají něco společného kritéria pro vědy humanitní, společenské, přírodní a lékařské?

Doc. V. Řehan (vedoucí Katedry psychologie FF UP), **předseda Kolegia oboru Psychologie**: Na vaše dotazy není jednoduchá a jednoznačná odpověď, pokusím se alespoň o základní vyjádření. Vzhledem k tomu, že pod pojmem pracoviště máme spadat jak čistě badatelské zařízení (oddělení Akademie věd), tak i „smíšené“ – což jsou pracoviště vysokých škol, budu se ve své odpovědi držet toho druhého, tedy toho, co alespoň trochu znám. Takže:

Ad 1) Špičkové pracoviště by mělo splňovat vysoká kritéria ve třech základních oblastech: vědecká produkce obohacující a posouvající hranice poznání v daném oboru; výuka a průprava studujících – na úrovni Bc. pro úspěšné praktické uplatnění, na úrovni Mgr. vybavení odpovídající úrovni teoretického zájmu na úrovni současného poznání se schopností plně praktické aplikace, na úrovni Ph.D. – realizace vlastních badatelských projektů a jejich prezentací; vytvoření a kultivace kolegiálního a podnětujícího sociálního klimatu v týmu pracoviště.

Ad 2) Domnívám se, že výše uvedené platí i pro obor Psychologie.

Ad 3) Obor Psychologie se uplatňuje prakticky na všech fakultách UP, často však nejde o komplexní pracoviště v pravém slova smyslu. Je proto obtížné na otázku jednoznačně odpovědět. Dále – je pro mne poněkud problematické označit např. vlastní katedru za takovéto pracoviště, byť shora uvedená kritéria do značné míry naplňujeme. Obdobně bychom mohli posuzovat pracoviště na PdF a FTK.

Ad 4) Beze sporu mají, domnívám se, že shora uvedená kritéria platí obecně. Nelze je však mechanicky srovnávat, reálné srovnání je možné jen v daném vědním oboru, a to vůči obdobným pracovištím v naší zemi a zahraničí. Například mechanické uplatňování srovnání dle počtu publikací v periodických s impakt faktorem je zavádějící a zcela neadekvátní pro společenské a humanitní vědy. To je jen jedno z možných úskalí mechanického porovnávání.

Prof. I. Telec, CSc. (vedoucí Katedry občanského práva a pracovního práva PF UP), **předseda Kolegia oboru Právo**:

Ad 1) Podstatnou náležitostí výročních zpráv fakult má být hodnocení činnosti. Jedná se sice o sebehodnocení, nicméně i to má význam pro posouzení úrovně pracoviště.

K rozeznání znaků špičkového pracoviště je zapotřebí u nás vytvořit – nebo převzít – sadu pojmových znaků, které zohlední řadu hledisek či ukazatelů, jež jsou poměrně exaktně měřitelné. Je věcí vysoké školy tyto znaky vytvořit. Přihlednout je přitom zapotřebí k tomu, že moravské i české vysoké školy působí v evropském výzkumném prostoru, což již samo vede k závěru, že provinční pracoviště či celá vysoká škola jen těžko může být vyhovující standardům tohoto prostoru.

V zásadě se jedná o tři okruhy: výzkumná služba, vzdělávací služba a vlastní rozvoj.

Ad 2) Kritéria špičkovosti v oboru Právo zatím nejsou u nás stanovena. Vychází chybou je již to, že se na UP dlouhodobě hovoří o oboru „Právo“, ačkoli akreditovaný magisterský studijní program zní „Právo a právní věda.“ Pokud bychom „špičkovost“ posuzovali jen podle označení, byly bychom hluboce pod laťkou. To se pak promítá i do výuky na jiných fakultách nežli na právnické.

Za špičkové pracoviště lze v našich podmínkách považovat takové, které dosahuje alespoň evropského výzkumného a vzdělávacího standardu.

Ad 3) Kritéria se vztahují na všechna pracoviště, na nichž je poskytována výzkumná nebo vzdělávací služba v právní vědě bez ohledu na fakultní uspořádání.

Ad 4) Kritéria různých věd mají společný základ, který se týká výzkumu a vzdělávání. Kupříkladu pro právní vědu neplatí žádná územní ohraničenost, a to právě proto, že se jedná o „vědu“. Metodologické základy jsou celosvětově jednotné.

Celá úvaha o „špičkovosti“ má však význam tehdy, je-li špičkový akademický pracovník, který svému zaměstnavateli odevzdává „špičkovou práci“ také „špičkově“ odměněn, což je v zásadě možné. Financování vysokých škol tomu nijak nebrání. Jinak řečeno, hodnocení fakult či vysokých škol se musí promítnout i do hodnocení jednotlivců z hlediska odměňování jejich práce.

Kritéria hodnocení má nastavit vysoká škola, která k tomu disponuje patřičným rektorátním aparátem, a to na základě použití již zavedených kritérií zahraničních.

Prof. I. Blecha, CSc. (vedoucí Katedry filozofie FF UP), **předseda Kolegia oboru Filozofie**:

Protože se mi zdá, že uvedené otázky mají mnoho společného, pokusím se odpovědět v jednom bloku. Začnu přitom tématem, na něž naráží poslední otázka. Myslím, že se mi potom bude snáze odpovídat na ty předešlé.

Asi nejsem sám, kdo je přesvědčen, že kritéria pro hodnocení výkonu a významu univerzitních pracovišť jsou až příliš zřetelně nastavena podle přírodovědeckých hledisek a že nerespektují tak docela specifika humanitních věd. Přitom pokud by se tato specifika jasně pojmenovala, odpadla by, myslím, i řevnivost, která je mezi jednotlivými vědními obory často zbytečně vnášena. Kritéria hodnocení se totiž obvykle omezují jen na sledování počtu a forem publikací, citací (nejlépe v zahraničních, impaktových periodikách) či na sledování toho, kolik grantů ta která katedra kdysi získala nebo právě má. Nezpochybňuji tato hlediska a myslím si, že naše pracoviště jim vyhovuje, jsem však proti jejich schematickému užívání. Přiznejme si například, že citační indexy registrují především anglický jazykový výzkum se ovšem snáze může podnikat v angličtině. Pak je zřejmé, že jeho výstupy mohou být také citovány a reflektovány. Nemůžeme však považovat za slabost našeho oboru, že své výzkumy pěstujeme i v jiných jazycích nebo v jazyce mateřském: Hegel nebo Heidegger se stěžď dá dělat v angličtině, a zatímco např. neexistuje „česká kvantová fyzika“, existuje „česká filozofie“, o níž je nepochybně záhodno psát česky. Proč by potom neměla mít význam například důkladná monografie o české filosofii 19. století, ačkoli stěžď můžeme přepokládat, že se dostane do citačních indexů cizojazyčných impaktových časopisů. Navíc si myslím, že pracovat v humanitních vědách v mateřském jazyce není ostuda, ale naopak úkol a mělo by to být dokonce i poslání. Jsou to přece historici, literáři či filosofové, kteří by měli kultivovat rodnou mluvu a přispívat tak k rozvíjení vlastní kultury (v dobrém slova smyslu).

Dokončení na str. 5

ZEPTALI JSME SE ZA VÁS

Dokončení ze str. 4

Podobně je to s granty: filosofie samozřejmě také potřebuje peníze, ale přísně vzato, nejvíce na vybavení pracovišť. Vlastní výzkum (na rozdíl třeba od přírodních nebo lékařských věd) nevyžaduje žádné velké náklady. Mohu napsat velkou monografii třeba o soudobých problémech v analytické filosofii a postačí mi k tomu invence a soustředění. Literatura je často dostupná na internetu. Vázat hodnocení naší práce na počet grantů a velikost grantových prostředků je proto zkrslující. Přitom v některých publikačních statistikách (jako je myslím i RIV) se často nedají uvést žádné jiné publikace, než jen ty, které jsou kryty nějakým grantem.

Navíc je stále obtížnější granty sehnat: až příliš (i v mezinárodním ohledu) je kladen důraz na „aplikaci v praxi“, kterému ovšem zrovna filosofie jen obtížně může dostát. A na vině přitom není úroveň pracovníků v našem oboru, ale pragmatické hledisko dnešní technické epochy. Tomu rozumím, ale nemůže se stát univerzálním hodnotícím kritériem.

Jedno malé upozornění: když říkám, že snad přírodní vědy „snáze“ splňují některá hodnotící kritéria, neznamená to, že bych chtěl říci, že práce v nich je snazší! Vůbec ne: jen jim určena kritéria prostě více vyhovují a snáze se do nich statisticky vejdu.

Další problém je podle mého názoru v tom, že jsme nejen výzkumné, ale také pedagogické pracoviště. Musíme učit, připravovat se na výuku, vést studenty: tedy vykonávat činnosti, které nejsou nikde bezprostředně vidět, které nemají žádné písemné výstupy. Hodnotit tuto část naší práce sledováním počtu uchazečů, absolventů nebo doktorandů je užitečné, ale jistě jde jen o pomocný prostředek. Větší váhu by asi měla dlouhodobá evaluace ze strany studentů. To se však stále nedaří – a nevím proč. Bylo by to pro mne (i jako vedoucího katedry) velmi užitečné kritérium. Měla by se opravdu rozhybat a hlavně nově zorganizovat: přimlouvám se, aby byla plně v kompetenci studentů či studentské části akademického senátu. Dosavadní evaluace nefunguje.

A obor Filozofie konkrétně má ještě další specifikum: byl za doby komunistického režimu prakticky zlikvidován, takže po roce 1989 nebylo na čem stavět, dosud chybí fatálně literatura a nevím (ve srovnání s možnostmi, které mají v zahraničí), zda se to vůbec podaří někdy napravit. To je zcela limitující faktor, na který se sice nechceme 16 let po revoluci vmlouvat, který se však musí stále brát v potaz.

To ovšem všechno znamená, že kdybych se měl zamyslet nad možnostmi hodnocení úrovně práce třeba v oboru Filozofie, budu muset použít trochu jiná kritéria a hrozí nebezpečí, že budou označena za příliš subjektivní nebo neprůkazná. Asi to ale jinak nejde. Tak tedy: určitě by měl každý pracovník schopnost napsat alespoň jednu zásadní monografii, která se stane jakousi normou ve svém okruhu nebo se na vytváření takové normy bude nějak významně podílet. Souvisí s tím i dostatek dalších publikací, rozhodně však bych netrval na jejich kvantitativním sledování. Mnohem cennější je prestiž, kterou dané pracoviště získá svou dlouhodobou činností, a ta se může projevit zájmem uchazečů a spokojeností studentů, úspěšností absolventů, ochotou ostatních pracovišť ke spolupráci, četnými žádostmi o odborné posudky a expertizy, respektem k odborné specializaci ze strany konkurujících pracovišť, meziuniverzitní výměnou doktorandů atp. Mezinárodní spolupráce je samozřejmě významná, je však limitována faktem, že na oboru Filozofie bude nepochybně mnohem méně zahraničních studentů a tedy i nabídek zahraničních kurzů, než tomu může být třeba v lékařských oborech anebo i na jazykových katedrách. Pro mě osobně je potom také důležitým měřítkem jakási vnitřní soudržnost pracoviště, píle jednotlivých pedagogů, jejich nápaditost při vedení výuky, to, jaký mají kredit v očích studentů atp.

K tomu všemu je ovšem také nezbytně nutné, abychom měli všichni dost času na vlastní badatelskou a pedagogickou práci. Zdá se mi ale stále více, že byrokracie neubývá, že pro samou organizaci výuky není na výuku čas, že pro samé vyplňování formulářů žádostí, hodnotících tabulek není prostor pro vlastní bádání.

Doc. J. Burešová, CSc. (vedoucí Katedry historie FF UP), **předsedkyně Kolegia oboru Historie**: Všechny tři otázky se týkají té samé podstaty věci, proto odpovím jednotným konstatováním. Pokud jde o otázku konkrétní (o pořadí třetí), o té je v případě mimořádných úspěchů jednotlivců i pracovních týmů podávána prezentace průběžně, i na stránkách Zurnálu.

Kritéria pro špičkovost výzkumu a jeho výsledků musejí být a jsou u všech vědních oborů stejná ve své právě nejzákladnější podstatě, a sice: výzkum musí přinášet nové poznatky, ukazovat nové souvislosti a významy. Musí uplatňovat moderní, ale i vhodné a pro příslušný výzkumný problém účelné metody. Publikované výsledky musejí mít pozitivní odezvu na výzkumných pracovištích daného oboru i oborů příbuzných. Hodnocení výsledků vědecké práce: lišit se při hodnocení výsledků vědecké práce mohou pouze formální postupy a znaky, kterými jednotlivé vědní obory tuto podstatu věci pojmenovávají a třídí (např. impaktové faktory u vědeckých časopisů a další kritéria).

Ze společenskovedních oborů na UP existuje celá řada kvalitních vědeckých dílčích studií i monografií, jednotlivců i výzkumných týmů, které na vysoké úrovni přispěly k obohacení vědy novými poznatky a souvislostmi.

Vyjádření dalších předsedů kolegií oborů na UP přineseme v příštím čísle.

Připravila -mav-

INFORMACE, OZNÁMENÍ, POZVÁNKY

Centrum interdisciplinárních studií UP ve spolupráci s Ministerstvem zahraničních věcí ČR a Agenturou rozvojové a humanitární pomoci Olomouckého kraje, o. p. s., pořádají v Olomouci **ve dnech 27. 8.–1. 9. 2006**

9. letní škola

rozvojové pomoci a spolupráce

Letní škola je určena zájemcům o problematiku rozvojových zemí včetně programů rozvojové a humanitární pomoci. Vítáni jsou účastníci ze všech oborů, účast není věkově omezena.

Uchazeči se přihlásí dopisem se stručným životopisem, který zašlou (možno i v elektronické podobě) **do 15. 6. 2006** na adresu: M. Jahoda, Centrum interdisciplinárních studií UP, Křížkovského 8, 771 47 Olomouc; e-mail: jahoda@rupnw.upol.cz.

Další informace: www.arpok.cz, www.development-studies.org.

Prezentace COMSOL Multiphysics

Dne **15. 6. v 9 hod.** proběhne v učebně Z na třídě Svobody 26 prezentace matematického programu COMSOL Multiphysics, který je určen pro numerické řešení parciálních diferenciálních rovnic používaných pro modelování široké škály fyzikálních, chemických či biologických procesů. Cílem prezentace je seznámit akademickou obec Přírodovědecké fakulty s matematickým pozadím a možnostmi tohoto programu a nabídnout spolupráci pracovištím, které by o řešení rovnic tohoto typu měly zájem.

Přednáší Mgr. R. Vodák, Ph.D., z Katedry matematické analýzy a aplikací matematiky PŘF UP.

Všichni zájemci jsou srdečně zváni.

Letní tábory pro mládež 12–16 let

Akademik sport centrum UP pořádá v prázdninovém období následující letní tábory pro mládež:

- **1.–11. 7. 2006 – COSA NOSTRA SICILICUM aneb Po stopách Dona Corleoneho**; místo: penzion Karlovka – Karlov (Jeseníky); cena: 3 550, hlavní vedoucí: V. Vlčková;
 - **22.–30. 7. 2006 – VE STOPÁCH AGENTA**; místo: penzion Relaxa – Žďárský Potok, cena: 3 350, hlavní vedoucí: A. Morbitzer.
- Podrobnější program k jednotlivým turnusům najdete na <http://ascup.upol.cz>.

Přihlášky: Akademik sport centrum UP, U Sportovní haly 2, Olomouc, tel. + zázn.: 585 636 452, 6451, mobil 775 912 040, e-mail: hana.vyroubalova@upol.cz.

Děkan Přírodovědecké fakulty UP přijme

laborantku

pro Laborator rústových regulátorů PŘF UP.

Pracovní náplň: kultivace živočišných buněčných linií a jejich analýza pomocí základních biochemických a molekulárně-biologických metod.

Požadavky na vzdělání: SŠ zdravotnického nebo chemického zaměření, základy práce na PC (MS Word, Excel, Access výhodou), angličtina (alespoň pasivně), flexibilita a ochota učit se nové postupy.

Platové zařazení podle vnitřního mzdového předpisu UP.

Předpokládaný nástup k **1. 8. 2006**.

Přihlášky zasílejte na adresu: PŘF UP, Laborator rústových regulátorů, Šlechtitelské 11, 783 71 Olomouc, kontakt: 585 634 851 – pi Sokolová.

Změna prodejní doby a uzavření prodejny

Prodejna odborné literatury, učebnic a skript Vydavatelství UP upozorňuje, že bude mít v letních měsících roku 2006 upravenou prodejní dobu následovně:

Prodejní doba od **1. 6. do 16. 7. a od 14. 8. do 8. 9. 2005:**

pondělí–čtvrtek 9.00–12.00 hod. 13.00–15.30 hod.
pátek 9.00–12.00 hod. 13.00–15.00 hod.

Ve dnech **17. 7.–13. 8. 2006** bude prodejna uzavřena.

Setkání patologů...

v sálech RCO v prostorách TÚ LF UP. Symposium molekulární patologie rozdělené do čtyř bloků proběhlo v anglickém jazyce. Nosným tématem kongresu byly nové diagnostické přístupy v patologii, pozornost však byla rovněž věnována problematice karcinomu prostaty, biologické léčbě nádorů a dalším oblastem.

Pozvání na kongres přijala celá řada významných hostů. Hlavním hostem byl **prof. H. Höfler** (Mnichov), předseda Sekce molekulární patologie Evropské společnosti patologů a šéfredaktor časopisu *Virchows Archiv*, který mimo jiné přednesl slavnostní přednášku na počest prof. R. Kodouska, DrSc., s názvem *Molecular diagnostic pathology: Applications and current trends*. Dalšími hosty byli **prof. J. Bártek** (Kodaň), **prof. Y. Collan** (Turku), **dr. G. Cserni** (Kecskemet), **prof. M. Strnad** (Olomouc), **dr. P. G. Murray** (Birmingham), **prof. P. N. Nelson**, **prof. J. L. Darling** (oba Wolverhampton) a **prof. J. Mokrý** (Hradec Králové).

Společenský večer proběhl v prostorách galerie Caesar a byl spojený s přijetím hostů náměstkem primátora Ing. V. Pokorným a prohlídkou historických prostor olomoucké radnice. Pátečnímu slavnostnímu programu v Moravském divadle předcházela přednáška prof. R. Kodouska, DrSc., na počest prof. J. Duška (*Reminiscence ke 100. trvání oddělení patologie nemocnice a 60. výročí univerzitního ústavu patologie LF UP v Olomouci*). V sobotu pak proběhla prohlídka historické Olomouce.

Sjezdy byly uzavřeny předsedou Společnosti českých patologů prof. C. Povýšilem, CSc., a předsedkyní České společnosti histologických laborantů D. Fejglovou. Oba vyzvedli vysokou odbornou a společenskou úroveň obou sjezdů a symposií, poděkování patřilo taktéž všem sponzorům, kteří přispěli ke zdárnému průběhu akce.

Všichni účastníci byla pozváni na další setkání patologů, jež se uskuteční příští rok v Brně.

Organizační výbor, foto na titulní straně -tj-

Dokončení ze str. 1

Držitelé Cen města Olomouce za rok 2005

Již podeváté schvalovalo Zastupitelstvo města Olomouce návrhy na udělení Cen města Olomouce. Letos městští zastupitelé na svém zasedání 19. 5. schválili celkem sedm návrhů, mezi nimiž je olomoucká univerzita zastoupena třemi významnými osobnostmi: v kategorii přírodní vědy prof. V. Bičík, CSc. (Katedra zoologie a Ornitologická laboratoř PŘF UP), v kategorii společenské vědy prof. F. Mezihorák, CSc. (emeritní děkan PdF UP; Katedra společenských věd), a prof. M. Trapl, CSc. (zástupce vedoucí Katedry historie FF UP). Letošní Cena města byla dále udělena klavíristce a korepetitorce J. Malendové – Cáškové (v kategorii hudba), akademickému sochaři R. Chorému (v kategorii výtvarné umění), in memoriam E. Junkové (v kategorii sport), a přímátorovi města Nördlingen P. Klingovi za koordinaci spolupráce s partnerským městem. Slavnostní předání cen se uskutečnilo 25. 5. v prostorách Klášterního Hradiska.

Cena města Olomouce v oblasti přírodní vědy:

Prof. RNDr. Vítězslav Bičík, CSc.

Prof. V. Bičík, pedagog, vědecký pracovník a popularizátor přírodovědeckých poznatků vystudoval Přírodovědeckou fakultu UP. Jako student se umístil na prvním místě v celostátní soutěži studentské vědecké a odborné činnosti v Bratislavě v oboru biologie. V roce 1987 byl jmenován univerzitním profesorem pro obor zoologie. V letech 1985–1991 působil ve funkci vedoucího Katedry zoologie a antropologie. Podstatnou část profesního života tvořila vyvážená pedagogická a vědecká práce. Vedl několik desítek diplomových prací a svůj výzkum zaměřil na studium prostorové orientace vyšších obratlovců, na monitoring těžkých kovů v populacích hmyzu ve vztahu ke znečištění životního prostředí, na ekologii a taxonomii pestřenek (jeden nový druh byl pojmenován norským badatelem jeho jménem), na studium agresivního chování dutinových hnízdičů, na problematiku hnízdního parazitizmu a na význam jezevců v lesních ekosystémech. Spolupracoval také s pracovníky Lékařské fakulty, se kterými řešil poznatky aplikovatelné v lékařské praxi, např. tkáňové reakce po implantaci neutrálních hydrofilních gelů, stanovení koncentrace mědi a zinku v krevním séru u nemocných rakovinou. O výsledcích své vědecké práce přednášel na mnoha mezinárodních konferencích a sympoziích. Na Přírodovědecké fakultě položil základy pro výuku etologie (vědy o chování živočichů). Pro studenty odborné

psychologie FF UP přednášel řadu let srovnávací psychologii.

Je úspěšným školitelem doktorandů, předsedou státních bakalářských, závěrečných, rigorózních, doktorských a habilitačních komisí. Od roku 1990 byl pověřen funkcí hlavního redaktora vědeckého sborníku PŘF UP. Jeho publikační činnost čítá přes dvě stovky vědeckých a vědeckopopulárních prací, které uveřejnil v domácích i zahraničních časopisech. Je spoluautorem dvou monografií, pěti učebnic biologie pro základní a střední školy a pěti vysokoškolských učebních textů. Je členem několika vědeckých společností. Byla mu udělena Zlatá medaile UP, medaile MŠMT ČR a medaile univerzit v Uppsale, Brisbane, Kielu a Chulalongkorn univerzity v Bangkoku.

Je o něm známo, že jako zoolog ovládá velmi dobře i mnohé další biologické obory. Stál u zrodu a realizace první Mezinárodní biologické olympiády, která se uskutečnila na Přírodovědecké fakultě UP v roce 1990. Jako vedoucí české delegace se poté zúčastnil všech dosavadních 16 mezinárodních biologických olympiád, mezinárodní jury několikrát předsedal a proslavil tak své univerzitní město Olomouc prakticky na všech kontinentech. Město Olomouc, kde International Biology Olympiad vznikla, je v závěrečných zprávách organizátorů této olympiády, každoročně citováno.

Cena města Olomouce v oblasti historie:

Prof. PhDr. Miloš Trapl, CSc.

Absolvoval gymnázium v Brně, potě v Olomouci v letech 1953–1957 absolvoval obory dějepis a čeština na Vysoké škole pedagogické v Olomouci. Po ukončení studia pracoval na Krajské archivní správě MV, kde získal cenou praxi a přehled v archivnictví. Po zrušení této instituce pracoval ve Vlastivědném ústavu v Olomouci. V roce 1964 byl přijat jako odborný asistent do Kabinetu regionálních dějin při Katedře historie FF UP. Zde se podílel na tvorbě Historického místopisu Moravy a Slezska 1848–1960. Věnoval se metodicky otázkám regionálních dějin v různých časopisech a na konferencích. V roce 1966 obhájil kandidátskou práci a v roce 1977 následovala habilitační práce a docentura. Hodnost univerzitního profesora získal na Masarykově univerzitě v Brně v roce 1997. Jeho profesní zájem se přesouval k československým dějinám první republiky, zejména k jejímu

politickému systému, stranám a spolkům. Po roce 1989 byl pověřen vedením Centra pro exilová studia. Vyvrcholením jeho snahy v této oblasti bylo umístění 22. výročního Světového kongresu Společnosti pro vědu a umění v roce 2004 do Olomouce.

Z jeho díla lze připomenout zejména tituly Monsignore Jan Šrámek, Nivnice – rodiště Jana Amose Komenského (k 400. výročí narození J. A. Komenského), Osobnosti českých dějin, Politický katolicismus a Československá strana lidová v Československu v letech 1918–1938, Politika českého katolicismu na Moravě 1918–1938, Přehledné dějiny české literatury a divadla v Olomouci, Studijní materiály k novodobým dějinám: politický systém první Československé republiky, Olomouc – Malé dějiny aj. Je autorem více než 500 publikací, statí a článků.

Cena města Olomouce v oblasti společenské vědy:

Prof. PhDr. František Mezihorák, CSc.

Historik, pedagog, politolog a politik prof. F. Mezihorák je rodákem ze slováckého Vracova, ale již padesát let je životem a prací spojen s Hanou a Olomoucí. Vystudoval historii a češtinu na UP; zde také po krátkém gymnaziálním působení v Kyjově nastoupil jako asistent a dosáhl kandidatury historických věd (1966) a doktorátu filozofie (1968). Pro svou angažovanost v reformním procesu tzv. Pražského jara (1968) byl z univerzitní půdy vypovězen a pak dvacet let zbaven možnosti vědecké a publikační činnosti. V dlouhém období diskriminace a policejního sledování však získal důvěru, uznání a oblibu u studentů strojínských průmyslových škol. V roce 1989 byl jedním z aktérů tzv. sametové revoluce a po jejím vítězství se

mohl na univerzitu vrátit. Zastával zde akademické funkce prorektora univerzity a děkana Pedagogické fakulty. Na Filozofické fakultě založil první katedru evropských studií v Československu. Po dvou habilitacích (1990, 1993) byl v roce 1997 prezidentem republiky jmenován univerzitním profesorem.

Ve své odborné práci se věnuje především problematice soudobých dějin, zvláště vztahům mezi národy střední Evropy a dějinám evropanství. Mezi jeho větší práce patří Evropská integrace I–III, Hry o Moravu (knihu dedikoval Olomouci), Průvodce evropanstvím. Mezinárodní ohlas vzbudila zvláště anglická a francouzská verze jeho monografie Galerie velkých Evropanů. Řadu vědeckých statí publikoval i v angličtině, maďarštině, němčině, polštině, slovenštině a slovinštině.

Je členem řady domácích i zahraničních vědeckých organizací a vystupoval na nesčetných konferencích a sympoziích. Krátkodobě působil na několika evropských vysokých školách a zkušenosť získal i na mnohých univerzitách mimoevropských.

Působil jako senátor Senátu Parlamentu ČR, kde pracoval ve Výboru pro evropskou integraci a v komisi pro zahraniční krajany. Byl předsedou Výboru pro vzdělávání, vědu, kulturu, lidská práva a petice a členem Výboru přidružení České republiky a Evropského parlamentu v Bruselu. Několik let pracoval také v Parlamentním shromáždění Rady Evropy ve Štrasburku.

Při všech svých univerzitních a parlamentních aktivitách na všech kontinentech světa se vždy snažil propagovat Olomouc. Výrazně se v Parlamentu ČR zasadil např. o zachování práva povinného výtisku knih a periodik pro Vědeckou knihovnu v Olomouci, o dislokaci Fondu bydlení do Olomouce, o převedení rozsáhlých lesních ploch do majetku města Olomouce, o podporu zřízení Arcidiecézního muzea. Pro povodňemi postižené město a univerzitu získal dvoumilionovou pomoc ze zahraničí.

Je nositelem vyznamenání a ocenění domácích i zahraničních (zvláště Řádu Za věrnost demokracii a humanismu Svazu bojovníků za svobodu, Velkého záslužného kříže Republiky Rakousko, medaile J. A. Komenského MŠMT a zlaté medaile Za zásluhy o UP).

V současné době působí jako profesor na Katedře společenských věd Pedagogické fakulty UP.

(Zdroj: Magistrát města Olomouce), foto -tj-

Univerzita hledá fotografie ke svým dějinám

V rámci oslav 60. výročí obnovení olomoucké univerzity připravují historikové z Univerzity Palackého publikaci s názvem *Univerzita v Olomouci – Data a dokumenty*.

Knih bude zachycovat nejdůležitější mezníky dějin nejstarší moravské univerzity, a to od jejího vzniku v roce 1573 až po dobu nedávno minulou. Univerzita Palackého by se proto ráda v této souvislosti obrátila na nejširší, nejen olomouckou veřejnost s prosbou o zapůjčení či darování fotografických snímků, které zachycují události na obnovené olomoucké univerzitě v letech 1946 až 1989, zejména pak snímků z prvních dvaceti let existence UP, včetně fotografií jejich vědců a pedagogů, studentských akcí, akademických slavností atp.

Všechny takto sesbírané fotografie obohatí fotografický fond univerzitního archivu; vybrané snímky potom budou použity v připravované publikaci, na níž pracují historikové prof. J. Fiala a PhDr. P. Urbášek a která bude dalším významným příspěvkem k letošním oslavám 60 let obnovení Univerzity Palackého.

Kontaktní adresa: PhDr. P. Urbášek, Archiv Univerzity Palackého, Biskupské náměstí 1, 771 11 Olomouc, tel.: 585 631 039, e-mail: pavel.urbasek@upol.cz.

Rektoři olomoucké univerzity v letech 1573–1860

30. WEIS (Veis) Georgius (Jiří), S.J., Phil. Dr., Theol. Dr. (* 23. 4. 1636 Hradec Králové – † 18. 2. 1687 Olomouc), rektor od 22. 10. 1684 do 18. 2. 1687

(II) V diariu olomouckého jezuitského rektora P. Jiřího Weise se objevuje první a současně poslední záznam v rektorských diarích týkající se čarodějnických procesů na severní Moravě – relace o upálení šumperského faráře a děkana Kryštofa Jindřicha Lautnera (nar. asi r. 1622) dne 18. září 1685 v Mohelnici. Lautner, nejznámější oběť těchto procesů, inscenovaných olomouckým advokátem a císařským inkvizitorem Jindřichem Františkem Bobligem z Edelstadtu, nyní Zlatých Hor (zemř. 27. ledna 1698 v 87 letech v Olomouci), byl na základě vynucených svědeckvů dříve pro čarodějnické obviněných a odsouzených osob 18. srpna 1680 v Mohelnici zatčen a uvězněn na biskupském hradě Mírově pro „crimen magiae et sacrilegii (zločin čarování a svatokrádeže)“. Poněvadž jako kněz podléhal děkan Lautner církevní jurisdikci, ustanovil olomoucký biskup Karel II. z Lichtensteina-Castelcornu (nar. r. 1624, biskupem byl v letech 1664–1665) vyšetřující komisi, jejímž členem byl i Boblig. Lautner byl nato konfrontován s jinými obviněnými z Velkých Losin i ze Šumperka, kteří postupně končili na hranici, a od 8. do 12. března 1683 byl v Šumperku podroben výslechům na mučidlech. V červnu 1683 byl Lautner převezen z Mírova do speciálně vybudovaného vězení v Mohelnici a v červnu následujícího roku zde byl torturován takovým způsobem, že 28. června 1684 svým podpisem konečně stvrdil, že znesvěcoval hostie, účastnil se čarodějnických shromáždění na Petrových kamenech, křtil děti ve jménu ďábla, svatokrádežně zpovaldal, využíval služeb dvou zlých duchů, bil beránka jako symbol utrpení Ježíše Krista aj. Dne 1. září 1685 odsoudila biskupská komise v Olomouci Kryštofa Jindřicha Lautnera ke ztrátě duchovních hodností a úřadů, degradaci (tj. odsouzení) podle kanonického práva a veřejnému upálení zaživa na hranici; biskup rozsudek potvrdil 8. září 1685 a krátce poté pověřil generálního vikáře a světitel biskupa Jana Josefa hraběte Breunera (nar. r. 1641, v letech 1694–1710 arcibiskupa pražského) provedením Lautnerovy degradace v mohelnickém kostele.

Lautnerově degradaci a popravě 18. září 1685, která přilákala do Mohelnic údajně na 20 tisíc diváků, rektor olomoucké jezuitské koleje a univerzity P. Jiří Weis nepřihlížel. Bývalého šumperského děkana sice měli doprovázet k popravě na hranici dva olomoučtí kapucini, rektor Weis však považoval za vhodné vyslat do Mohelnic se shodným pověřením člena olomoucké jezuitské koleje P. Jiřího Davida. Jak plyne ze zápisu v rektorově diariu, odsouzenec duchovní útěchu nabízenou mu páterem Davidem vpodstatě odmítl. K osobě P. Jiřího Davida poznamenejme, že tento jezuita, narozený 26. července 1648 ve Zdicích u Příbrami, odcestoval dne 27. února 1686 z Olomouce do Moskvy, aby zaujal v tamní jezuitské misií, založené císařem Leopoldem I. (1640–1705) s podporou ministra carevny Sofie (1657–1704) Vasilije Vasiljeviče knížete Golycyna (1643–1714), místo po P. Albertovi de Boye z Olomouce (snad příbuzném P. Emmanuela de Boye), zemřelém duševní chorobou. Olomoucká jezuitská kolej vybavila nového misionáře kalichem, misálem a dalšími nezbytnostmi. Páter David nepůsobil sice v Moskvě dlouho, poněvadž na podzim roku 1689 mladý car Petr I. Veliký (1672–1725) z podnětu moskevského patriarchy Joakima (1620–1690) odtud jezuitu vypudil, ale rutině se přiučil do té míry, že roku 1690 vydal v Nise pod titulem *Exemplar characteris moscovitico-ruthensis* (Vzor písma moskevsko-rusinského [tj. ukrajinského]) na dvacet stranách a v devíti tabulkách přehled ruského písma a skloňování. Poměry v Rusku vylíčil P. Jiří David v rukopisné relaci z roku 1690 nazvané *Status moderanae Magnae Russiae seu Moscoviae* (*Stav současné Velké Rusi neboli Moskvy*). Zemřel 10. prosince 1713 v Klementinu na mor, kterým se za této poslední morové epidemie ve střední Evropě nakazil při ošetřování nemocných. Téhož roku vyšel v Praze Davidův

hagiografický spisek *Medicus Hercinius* [Hartmanický lékař], to jest: *Velko-lesní hojitel a uzdravitel, aneb Život s. Vintýře, jináč Gunthera neb Guntýře* (zemřelého r. 1045 a pohřbeného v břevnovském klášteře).

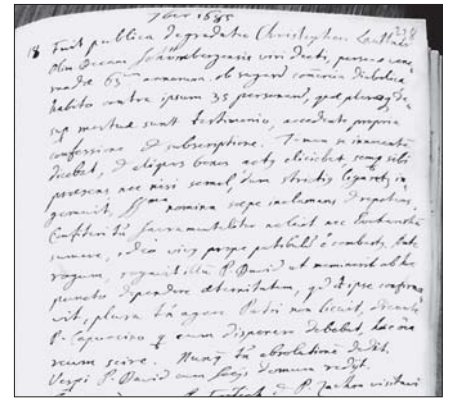
Z rektorského diaria P. Jiřího Weise stojí za citaci ještě tři záznamy. Předně 11. března 1685 rektor vyjádřil svůj kritický názor na hmotné zajištění olomoucké univerzity: „Veni ad meridiem Brunam. Dedit mihi audientiam ferverabilem D. Sup. Capitaneus approbans rationes meas, qd o'ia Bona Collegij huic ad Fundationem trahi possunt, pp Universitatis, quae fundata è insufficienter dotata. (Dorazil jsem k polední do Brna. Pan nejvyšší hejtmán [František Karel hrabě Libštejnský z Kolovrat, nar. r. 1620, vynikající právník a diplomat, nejvyšším zemským hejtmánem Markrabství moravského, tzn. císařským místopředsí, byl od r. 1664 do své smrti 4. května 1700] mi poskytl vřelou audienci, schválil mé důkazy, že veškeré statky této koleje mohou být vztaženy k fundaci, kromě univerzity, jejíž fundace byly nedostatečně dotovány.)“

Zápis z 13. srpna 1686 pak dokládá, že rektor Weis dbal o to, aby se jeho řádoví spolupráti mohli po vyčerpávající pedagogické a misijní práci patřičně zotavit: „A aream curavi aptam pro Pyramid[lusu cum Patres nil haberent recreationis nil domi, nec foris (Postaral jsem se o areál uzpůsobený pro hru v kuželky, neboť páteři nemají zotavenou ani doma, ani venku).“

Poslední zápis učiněný v rektorském deníku P. Jiřího Weise dne 12. listopadu 1686 sděluje, že olomoucký biskup Karel II. z Lichtensteina-Castelcornu povolil po dobu pěti let tisknout univerzitní teze bez předchozí konzistorní cenzury, pouze s doložkou „cum lice'a ordinarij (se schválením ordináře [diecézního biskupa])“. V zápisu pak pokračuje též rukou, již jsou vedeny od 19. února 1687 záznamy v diariu následujícího rektora olomoucké jezuitské koleje a univerzity, P. Jiřího Hillera (1638–1706): „Propter continua[eamq] gravem infirmitatem Diario huic inscribere potuit R. P. rector, qui eam non nisi cum ipsa nocte finiret 18. Febr. 1687. Diligent interim omnia in suo diario P. Minister, unde ea, q' hoc è aliquando desiderari possent, petenda. (Kvůli ustavičné těžké nemoci nemohl do tohoto diaria vypisovat důstojný páter rektor, jenž ji nikoli v té samé temnotě [myslil] skonat 18. února 1687. Mezitím vše pečlivě zaznamenával ve svém diariu páter ministr, proto má být v tomto [diariu] hledáno těmi, kteří si to někdy mohou přát.)“ Můžeme se jen domnívat, že P. Jiří Weis byl stížen mozkovou příhodou, jež jej po zbytek jeho života fyzicky a psychicky zčásti nebo zcela ochromila. Diaria ministrů (hospodářských správců) olomoucké koleje jsou nevěstná, což platí s výjimkou jediného konvolutu též o diarích regentů olomouckého konviktu. Ve výroční zprávě olomoucké jezuitské koleje za rok 1687 není smrtelná choroba P. Jiřího Weise popsána, dočítáme se zde jen, že byl vzat na věčnost vyše uvedeného dne mezi první a druhou hodinou odpolnedi.

Prof. J. Fiala, CSc.

(Pokračování příště)

▲ Záznam v diariu rektora olomoucké jezuitské koleje a univerzity P. Jiřího Weise o upálení šumperského faráře Jana Kryštofa Lautnera (odsouzeného biskupskou komisí v Olomouci dne 1. září 1685 pro čarodějnické, styky s ďáblem a další delikty proti římskokatolické víře), v Mohelnici dne 18. září 1685: „7ber 1685 18 Fuit publica degradatu Christopheri Lautneri Olim Decani Schönebergensis viri docti, personae venerandae 63um annorum. ob sagar[commercia diabolica habito contra 35 personar[quae plenæq] desup mortuæ sunt testimonio, accedente propria confessione et subscriptione. Tamen se innocentē dicebat, et aliquos bonos actus elicibat, semp sibi præsens nec nisi semel, dum strictiq] ligaretus ingemuit, SS^{ma} nomina sæpe inclamans et repetens, Confiteri tu' sacramentaliter noluit nec Eucharistiã sumare, ideo vivq] prope patibul[e' combustus. Ante rogum, rogavit illu] P. David ut meminerit ad hoc puncto dependere æternitatem, qd et ipse confirmavit, plura tu' agere Patri non licevit, dicente P. Capuccino q eum disperere debebat, hæc o'ia reum scire. Nunq] tu' absolutiõne dedit. Vesperi P. David cum socijs domum redijt. (Září 1685, 18. Odbyla se veřejná degradace Kryštofa Lautnera, dříve šumperského děkana, muže učeného, vážené osoby [ve stáří] 63 let, za ďábelské styky s čarodějnicemi, zadrženého proti svědeckvů 38 osob, které jsou již všechny mrtvé, s připojením vlastního doznání a podpisu. Přece však se prohlásil za nevinného a vyjevoval některá dobrá počínání, vždy sebe vědomý, až na jedenkrát, kdy těsněji spoután sténal, často volaje a opakujce nejsvětější jména; poté se nechtěl svátostně vyznat ani přijmout Nejsvětější Svátost, byl tudíž poblíž šibenice zaživa upálen. Před hranicí ho Otec David žádal, aby pamatoval, že na tom bodě závisí [svou] věčnost, což on sám potvrdil, nato nechtěl více Otci dovolit, ika, že je to Otec kapucín, který měl povinnost [ho] provázet k smrti, s tím vším vinika obeznámit. Poté mu nikdo nedal rozhlášení. Večer se Otec David vrátil s pomocníky domů.)“ Zmenšeno. Moravský zemský archiv v Brně, fond E 28 Jezuité Olomouc, sg. II 1, fol. 238r

Jubilea

Blahopřejeme!

Historik novověké filozofie dr. B. Szubert (na snímku vpravo), zástupce ředitele Filozofického ústavu Fakulty společenských věd Slezské univerzity v Katovicích, obdržel 26. 5. Pamětní medaili UP. Mezi gratulanty byl i děkan FF UP prof. I. Barteček. Dr. B. Szubert se od samého počátku podílel na spolupráci mezi svým pracovištěm a Katedrou filozofie FF UP; působil jako tlumočnický přednášek a konferenčních příspěvků (i studentských) na obou stranách i jako překladatel studií pracovníků UP pro řadu polských odborných periodik.

-red-, foto -tj-

Soupis rektorů olomouckého vysokého učení najdete na webových stránkách UP www.upol.cz v oddíle O univerzitě/Historie a současnost.

Jak na elektronickou poštu? aneb Poštovní programy v prostředí UP

V tomto roce plánuje UP přejít na nový e-mailový systém. Tento krok s sebou přinese zkvalitnění a rozšíření služeb, ale i změnu v dosavadních postupech při práci s elektronickou poštou. Nový server pro došlou poštu (raptor.upol.cz) oddělí její fungování od Novellu a navíc umožní přistupovat k univerzitní poště přes internet, pomocí webového rozhraní, které je možné spustit na adrese <http://webmail.upol.cz>.

Pro většinu zaměstnanců bude internetové rozhraní webmailu představovat spíše alternativní nástroj pro práci s poštou vedle klasického poštovního programu, v některých případech ho však může uspokojivě nahradit. Webmail bude rozhodně vítaným pomocníkem pro zaměstnance, kteří potřebují přistupovat ke své poště z různých počítačů nebo chtějí pracovat i mimo univerzitní síť, z domova, na služebních cestách a podobně. V univerzitní síti může webmail sloužit jako určitý sjednocující prvek, který pomůže řešit problémy u vnitřní intranetové pošty tam, kde se poštovní programy-klienti mezi sebou nedomluví.

Připravovaná změna je dobrou příležitostí k zamyslení nad poštovními klienty, tj. programy pro práci s elektronickou poštou, které dnes používáme, případně k diskusi, jaké programy bychom měli našim zaměstnancům doporučovat v budoucnu. Máme setrvat u tradičních produktů nebo se poohlédnout po novinkách? Splní dostatečně naše požadavky poštovní klient poskytovaný zdarma, nebo se vyplatí investovat do nákupu licenčního softwaru? Jaké jsou vlastně potřeby našich uživatelů? Dokáží využívat všech možností, které jim jejich stávající poštovní klient nabízí, nebo naopak postrádají některé služby?

Námí doporučené poštovní programy

Nabídka poštovních programů na trhu je široká, ne každý uživatel je však ochoten experimentovat. Navíc přechod na jiného poštovního klienta bývá mnohdy složitý. Výběr a doporučení děláme tedy s ohledem na to, aby mohl být zvolený klient používán např. i několik let. Poštovní klienti, kteří se ocitli v našem výběru, patří v současnosti mezi nejrozšířenější či nejvyšší, některé z nich dokonce můžeme považovat za špičku mezi aplikacemi svého druhu. Jsou to: **Pegasus Mail**, **Outlook Express**, **MS Outlook**, **Mozilla Thunderbird** a **The Bat!** Programy jako Pegasus Mail a Outlook Express mají na UP dlouholetou tradici, nabízejí všechny základní funkce, které se od aplikací tohoto typu očekávají, zároveň se neustále vyvíjejí a drží krok s rostoucími požadavky. Jejich nezanedbatelnou výhodou je, že jsou poskytovány zdarma (resp. v rámci licenční smlouvy UP). Někteří uživatelé jsou natolik zvyklí na způsob jejich ovládání, že někdy jen těžko akceptují změnu. Příkladem budí přechod programu Pegasus Mail z dosovské na windowsovou verzi. Je třeba nepodceňovat fakt, jaký význam má pro valnou část uživatelů důvěrně známé prostředí aplikace.

Zvolte si klienta dle vlastních potřeb i schopností

Samozřejmě nelze dopředu zaručit, jestli program, který má dnes výborné hodnocení, si ho udrží v příštích letech. Tempo vývoje aplikací (nejen poštovních) bývá často určováno složením kvalitního programátorského týmu, u freeware může být závislé na momentální popularitě, a tím i na motivaci dobrovolných vývojářů.

Vatikánská Kongregace...

Dokončení ze str. 1

že bude pověřen výkonem funkce děkana do doby, než bude moci být definitivně jmenován nový děkan, potvrdil již před několika dny prof. L. Dvořák, rektor UP. Jestliže senát projevil vůli, aby se děkankou CMTF UP stala dr. G. I. Vlková, bylo by škoda nepožádat Kongregaci o nové zvážení, uvedl rektor v průběhu mimořádného zasedání AS CMTF UP. Řím není zvyklý vyjadřovat souhlas s tím, aby se děkanem teologické fakulty stal někdo, kdo není docentem. Snaží se, aby představitel fakulty byl lídrem s vědeckými hodnotami, řekl Mons. J. Graubner. K postupu Kongregace se vyjádřil i bývalý děkan CMTF UP prof. P. Ambros, jenž v době své kandidatury na děkana fakulty procházel habilitační procedurou. Vnímám současné rozhodnutí Kongregace jako projev zájmu o kvalitu. Je důležité si uvědomit, že se poměrujeme v měřítku mezinárodním. I když vstupuje církevní autorita do autonomie vysoké školy, má to své opodstatnění, sdělil.

Senátoři CMTF UP přijali usnesení, v němž vzali na vědomí informace poskytnuté Velkým kancléřem, jakož i to, že k dalším krokům přistoupí až poté, kdy bude znám výsledek nového posouzení Kongregace.

RNDr. G. I. Vlková, Th.D., přijala kandidaturu na nejvyšší akademickou funkci jako jediná z původně sedmi navržených kandidátů. Byla zvolena AS CMTF UP v prvním kole volby.

M. Hronová

Upozorňujeme, že do konce tohoto akademického roku již vyjdou pouze dvě čísla Zurnála UP: č. 28 – 16. 6. (uzávěrka 12. 6.) a č. 29 – 30. 6. (26. 6.).
Redakce ŽUP

Nicméně má-li poštovní klient nejlépe ukázat, co umí, měli bychom ho používat vždy v jeho aktuální verzi a u produktů firmy Microsoft nezapomenout na instalaci všech souvisejících opravných balíčků. Pokud bychom chtěli vymezit vlastnosti a funkce, které by měl zvolený poštovní klient mít, musíme se nejprve zamyslet nad potřebami uživatelů, případně pokusit se rozdělit uživatele do skupin podle jejich specifických nároků.

Uživatelé s nejmenšími nároky

První pomyslnou skupinu tvoří zaměstnanci, kteří spouštějí poštovního klienta jednou či dvakrát denně, převážně aby si přečetli doručenou poštu, která je pro ně většinou informativního charakteru. Sami píší novou zprávu nebo odpovídají na e-mail pouze několikrát do týdne, obvykle jednoduchou formou bez příloh. Někteří z nich nemají ani vlastní počítač, ke své poštovní schránce se připojují pomocí přihlášení do novellové sítě z různých počítačů. Pokud svůj počítač mají, je často staršího typu, s nižším výkonem, a proto by jejich poštovní klient neměl mít velké systémové nároky. Tito uživatelé potřebují především graficky i jazykově srozumitelné rozhraní, jednoduché ovládání a samozřejmě také službu pro vyhledávání kontaktů. Tato skupina zaměstnanců nejčastěji používá program Pegasus Mail, do budoucna však velmi doporučujeme i použití webmailu.

Elektronická pošta jako důležitý pracovní nástroj

Další, početně nejširší skupinou jsou uživatelé, pro které je vyřizování elektronické pošty důležitou sou-

částí jejich pracovní činnosti. Denní objem přijaté a odeslané pošty se může pohybovat i v desítkách mailů. Jejich korespondence bývá od velkého množství odesílatelů, často v cizích jazycích, s přílohami různých velikostí a formátů. Potřebují pokročilé možnosti automatického zpracování došlé pošty, vyhledávání a třídění, přehlednou správu adresářů a kontaktů, antispamový filtr, různé způsoby zabezpečení pošty před zneužitím a někdy i další speciální rozšíření, jako např. kalendář a úkolovník, podporu diskusních skupin (newsgroups) nebo čtečku RSS kanálů. Jejich potřebám nejlépe vyhovují programy Outlook Express a MS Outlook, jako neplacená alternativa program Mozilla Thunderbird.

E-mailová „profesionálové“

Poslední skupina uživatelů se od té předchozí neliší ani tak objemem a způsobem zpracování přijímané a odeslané pošty, ale spíše vlastními zkušenostmi a požadavky na nadstandardní služby. Jedná se o nejnáročnější kategorii uživatelů s vlastními konkrétními představami a schopností samostatně měnit nastavení svého klienta, kteří se orientují i v jeho vazbách na operační systém. Tito uživatelé jsou zkušení, ochotní experimentovat, instalovat doplňky a rozšíření či přejít na jiného poštovního klienta a také si samostatně v této oblasti poradit. Jejich nárokům dobře odpovídá MS Outlook nebo konkurenční The Bat!

Jak vyplývá z předchozího rozboru, nebylo by příliš efektivní zvolit pouze jediného poštovního klienta pro všechny zaměstnance. Při výběru programu s nejširšími možnostmi bychom některé uživatele zahltili množstvím nabídek, které využítí třeba jen z deseti procent. V případě výběru jednoduššího, třebaže spolehlivého klienta, bychom neposkytlí komfort náročnějším a nepokryli všechny jejich potřeby. Pokud chceme vyjít vstříc uživatelům, musíme přijmout fakt, že bude na UP používáno více druhů e-mailových programů. Jejich skupinu je však nutné jasně vymezit, a to z několika důvodů. Jednak aby bylo vůbec reálné zajistit správu tohoto software (správy sítí), a dále aby bylo možné poskytovat konzultace a školení.

Je jasné, že kromě instalace programu potřebují uživatelé rovněž informace k jeho obsluze, aby dokázali plně využívat možnosti, které poskytuje. Základní informace jim může poskytnout jejich správce sítě. Školení podrobná, pro skupiny zaměstnanců, může po dohodě zajistit Centrum výpočetní techniky UP. Zvláště při pořizování licenčního software to jistě stojí za zvážení. Zájemcům o jiné než doporučené e-mailové aplikace tedy z pochopitelných důvodů nezbyde, než se o konfiguraci programu starat vlastními silami. Porovnání výše jmenovaných poštovních klientů, shrnutí jejich předností i nedostatků a také podrobný popis nastavení účtů najdete na stránkách www.upol.cz, odkaz *Intranet Jak na e-mail* v levé liště. Kromě informací o poštovních klientech najdete na webových stránkách univerzity také popis systému webmail, který umožňuje přistupovat k univerzitní poště pomocí webového rozhraní. Jak jsme se však zmínil v úvodu, tato nová možnost se uživatelům nabízí až po přechodu na poštovní server Raptor.

Mgr. J. Bekárková, RNDr. A. Říkovský, -rp-

...A PŘÍŠTÍ TÝDNY...

6. ČERVNA

„New Maturita Day“. Seminář pro středoškolské učitele angličtiny s akreditací MŠMT ČR. Knihovna UP – Britské centrum (Křížkovského 14), místnost 204, od 9. 30 do 12.30 nebo od 13.30 do 16.00 hod.

7. ČERVNA

Přednáškový večer Spolku lékařů v Olomouci. Ekzém – nejčastější kožní choroba. Teoretické ústavy LF UP (Hněvotínská 3), 16 hod.

7.–11. ČERVNA

Svátky písní. Festival pěveckých sborů. Olomouc, Bratislava, Vídeň.

8. ČERVNA

RNDr. M. Kubala, Ph. D. (Katedra experimentální fyziky PŘF UP): **ATP binding to P-type ATPases** as

revealed by spectroscopic and crystallographic experiments. Odborný seminář. PŘF UP (tr. Svobody 26), učebna F8, 13.30 hod.

Mgr. P. Sušila (Katedra experimentální fyziky PŘF UP): **Leaf optical properties – some results of modeling.** Odborný seminář. PŘF UP (tr. Svobody 26), učebna F8, 13.30 hod.

8.–10. ČERVNA

10. pracovní setkání „Antibiotická politika“ Soláň 2006. Kongres. Pořádá Ústav mikrobiologie LF UP v Olomouci.

13. ČERVNA

Angličtina od třetí třídy. Seminář. Knihovna UP – Britské centrum (Křížkovského 14), 14 hod.

-red-